

LASTEN INFEKTIOTAUTEJA, tietoa huoltajille ja varhaiskasvatuksen henkilöstölle

TAUTI JA TAUDINAIHEUTTAJA	OIREET JA ITÄMISAIKA	HOITO	ENNALTAEHKÄISY	TARTUNTA-AIKA/POISSAOLO	MILLOIN YHTEYS TERVEYDENHUOLTOON
Nuhakuume, flunssa -Viruksen aiheuttama	Alkaa usein kurkkukipuna, nuhana tai tukkoisuutena. Yskä ja mahdollinen kuume liittyvät taudinkuvaan myöhemmin. Myös voimattomuutta, pään- ja lihassärkyä voi esiintyä. Lisäksi flunssaan voi liittyä silmän sidekalvon punoitusta. Tauti itää viruksesta riippuen noin 1-3 vrk ennen ensimmäisten oireiden ilmaantumista.	Oireenmukainen kotihoito yleensä riittää. Lapsen on saatava levätä ja tulee huolehtia riittävästä nesteytyksestä. Nenän tukkoisuutta voi helpottaa apteekista saatavilla suolatipoilla- tai sumutteilla, tarvittaessa "nenäimurin" käyttö mikäli lapsi ei osaa niistää. Tarvittaessa voi antaa reseptivapaita kuume/kipulääkkeitä (painon mukaan, annostusohjeet lääkkeen pakkauslosteessa).	Huolehditaan käsihygieniasta; pestään kädet saippualla aina päiväkotiin ja kotiin tultaessa, ennen ruokailuja sekä ulkoilujen, wc-käyntien, niistämisen ja yskimisen jälkeen. Yskitään käsivarteen tai nenäliinaan, ei kämmeneen.	Lapsen voi viedä päivähoitoon yhden kuumeettoman päivän jälkeen, mikäli lapsen yleisvointi sen sallii. Lapsen tulee jaksaa ja pystyä osallistumaan päiväkodin normaaliin toimintaan rajoituksetta.	Yhteys terveydenhuoltoon jos lapsella on hengitysvaikeutta, jos kuumetta (yli 38°C) jatkuu yli 3 päivää, jos lapsen yleisvointi romahtaa, jos alle 3kk:n ikäisellä lapsella on kuumetta tai jos pienen vauvan hengitys on tihentynyt.
Influenssa -Viruksen aiheuttama	Yleensä varsin voimakasoireinen, herkästi tarttuva hengitystietulehdus. Oireet ovat hyvin samankaltaiset kuin tavallisessa flunssassa, mutta rajummat ja alkavat äkillisesti (usein nopeasti nousevalla korkealla kuumeella). Lisäksi erityisesti lapsilla voi esiintyä pahoinvointia, oksentelua ja muita suolisto-oireita. Itämisaika tyypillisesti 1-3 vrk.	Oireenmukainen kotihoito yleensä riittää. Lapsen on saatava levätä ja tulee huolehtia riittävästä nesteytyksestä. Tarvittaessa annetaan kuumelääkettä (parasetamoli, ibuprofeeni) painon mukaisesti.	Influenssaa vastaan on olemassa rokote , jonka kaikki alle 7-vuotiaat saavat ilmaiseksi. Huolehditaan käsihygieniasta; pestään kädet saippualla aina päiväkotiin ja kotiin tultaessa, ennen ruokailuja sekä ulkoilujen, wc-käyntien, niistämisen ja yskimisen jälkeen. Yskitään käsivarteen tai nenäliinaan.	Influenssan tartuttavuus on suurinta 1-4 ensimmäisen sairauspäivän aikana ja kestää viikon verran. Lapsen voi viedä päivähoitoon yhden kuumeettoman päivän jälkeen, mikäli lapsen yleisvointi sen sallii. Lapsen tulee jaksaa ja pystyä osallistumaan päiväkodin normaaliin toimintaan rajoituksetta.	Yhteys terveydenhuoltoon jos lapsella on hengitysvaikeutta, jos kuume jatkuu yli 4 päivää, jos lapsen yleisvointi romahtaa, jos alle 3kk:n ikäisellä lapsella on kuumetta tai jos lapsi kuuluu vaikean influenssan riskiryhmään (alle 2-vuotiaat sekä lapset joilla jokin perussairaus, kuten astma).

TAUTI JA TAUDINAIHEUTTAJA	OIREET JA ITÄMISAIKA	HOITO	ENNALTAEHKÄISY	TARTUNTA-AIKA/POISSAOLO	MILLOIN YHTEYS TERVEYDENHUOLTOON
<p>Covid-19, korona -Virusen aiheuttama</p>	<p>Koronavirus aiheuttaa yleensä äkillisen hengitystieinfektion. Taudinkuva voi vaihdella oireettomasta taudista vakavaan tautiin. Suurin osa lapsista sairastaa taudin oireettomana tai lievänä. Oireita voivat olla nuha, nenän tukkoisuus, yskä, kurkkukipu, kuume, lihaskivut, päänsärky, haju- tai makuuain häiriöt, hengenahdistus, voimattomuus, väsymys, pahoinvointi, oksentelu ja ripuli. Itämis aika on arviolta 1-14vrk.</p>	<p>Koronainfektiota voidaan muiden hengitystieinfektioiden tavoin hoitaa yleensä oireenmukaisesti kotona.</p>	<p>Huolehditaan käsihygieniasta; pestään kädet saippualla aina päiväkotiin ja kotiin tullessa, ennen ruokailuja sekä ulkoilujen, wc-käyntien, niistämis ja yskimisen jälkeen.</p> <p>Yskitään käsivarteen tai nenälliinaan.</p> <p>Koronaa vastaan on olemassa rokote, jonka alle 12-vuotiaat saavat vain yksilöllisen harkinnan ja riskinarvion perusteella.</p>	<p>Koronavirus on tartuttavimmillaan oireisen taudin alussa ja 1-2 päivää ennen oireiden alkua. Lapsen voi viedä päiväkotiin, kun oireet ovat selvästi vähentyneet, kuume on poissa ja lapsen yleisvointi on sellainen, että hän jaksaa osallistua päiväkodin normaaliin toimintaan.</p>	<p>Yhteys terveydenhuoltoon jos lapsella on hengitysvaikeutta tai jos lapsen yleiskunto romahtaa.</p>
<p>Kurkunpää-tulehdus (laryngiitti) -Virusen aiheuttama</p>	<p>Oireena äänen käheys tai katoaminen, kuiva ja kumea yskä, jota usein kuvataan haukkuvana tai hyljemäisenä, ja joka usein alkaa yöaikaan. Lisäksi (sisään)hengityksen vaikeutumista, nopeutumista, vinkunaa ja rohinaa (erityisesti itkiessä). Tulehdusta voivat edeltää ylähengitystieoireet 12-48 tunnin ajan.</p>	<p>Laryngiittia voi useimmiten hoitaa kotona. Huolehditaan riittävästä levosta ja nesteytyksestä. Oireiden helpottamiseksi voi kokeilla viileää, raitista ilmaa (lämpimästi pukeutuen hetkeksi ulos hengittelemään). Lasta on hyvä rauhoitella, sillä itku lisää kurkunpään ärsytystä. Pystyasento voi joskus auttaa lapsen oloa. Tarvittaessa voidaan lapselle antaa kuume/kipulääkettä.</p>	<p>Huolehditaan käsihygieniasta; pestään kädet saippualla aina päiväkotiin ja kotiin tullessa, ennen ruokailuja sekä ulkoilujen, wc-käyntien, niistämis ja yskimisen jälkeen.</p> <p>Yskitään käsivarteen tai nenälliinaan.</p>	<p>Lapsen voi viedä päivähoitoon yhden kuumeettoman päivän jälkeen, mikäli lapsen yleisvointi sen sallii. Lapsen tulee jaksaa ja pystyä osallistumaan päiväkodin normaaliin toimintaan rajoituksetta.</p>	<p>Yhteys terveydenhuoltoon jos lapsella on hengitysvaikeutta joka ei helpotu kotihoidolla, jos lapsen yleisvointi on heikko, jos syöminen ei onnistu tai jos oireet eivät ala parantua 2-3 päivän aikana.</p>

TAUTI JA TAUDINAIHEUTTAJA	OIREET JA ITÄMISAIKA	HOITO	ENNALTAEHKÄISY	TARTUNTA-AIKA/POISSAOLO	MILLOIN YHTEYS TERVEYDENHUOLTOON
<p>Nielutulehdus -Viruksen tai bakteerin aiheuttama</p>	<p>Lapsen kurkkukivun aiheuttavat useimmiten samat virukset kuin flunssankin ja taudinkuvaan liittyy yleensä myös nuhaa ja yskää. Varsinainen nielurisatulehdus (angiina) puolestaan on bakteerin aiheuttama ja oireena on yleensä vain kuume ja kurkkukipu, ilman muita hengitystieoireita. Etenkin bakteeritulehduksissa, mutta myös virustulehduksissa nielurisoissa on nähtävissä valkoisia peitteitä ja leukakulman imusolmukkeet voivat olla suurentuneet ja aristavat.</p>	<p>Virusten aiheuttamat nielutulehdukset paranevat itsestään, jolloin riittää oireenmukainen hoito: lepo, riittävä nesteytys ja tarvittaessa reseptivapaat kuumekipulääkkeet. Bakteeritulehdus vaatii yleensä lääkärikäynnin ja antibioottihoidon. Antibioottihoidon puolivälissä tulisi vaihtaa hammasharja uusintatulehduksen ehkäisemiseksi.</p>	<p>Huolehditaan käsihygieniasta; pestään kädet saippualla aina päiväkotiin ja kotiin tultaessa, ennen ruokailuja sekä ulkoilujen, wc-käyntien, niistämisien ja yskimisen jälkeen.</p> <p>Yskitään käsivarteen tai nenäliinaan.</p>	<p>Bakteeriperäisen nielurisatulehduksen (angiinan) jälkeen lapsi voi palata päiväkotiin, kun antibioottikuurin aloituksesta on kulunut vähintään 24 tuntia, ja lapsi on ollut kuumeeton vähintään yhden päivän. Lapsen tulee jaksaa ja pystyä osallistumaan päiväkodin normaaliin toimintaan rajoituksetta.</p>	<p>Yhteys terveydenhuoltoon jos lapsella on korkea kuume ja kurkkukipu ilman muita oireita, jos lapsen yleisvointi on heikko tai jos lapsella on nielemis- tai hengitysvaikeutta.</p>
<p>Korvatulehdus -Viruksen tai bakteerin aiheuttama</p>	<p>Korvatulehdusta edeltää hengitystieinfektio. Yleisimmät oireet ovat nuha, tukkoisuus, yskä sekä korvakipu, mutta lisäksi voi esiintyä kuumetta ja märkäeritystä korvasta. Osalla lapsista on myös korvatulehdusta edeltävästi tai samanaikaisesti silmän sidekalvontulehdus, jonka oireena on esimerkiksi silmän punoitus, rähmintä ja kutina. Korvatulehduksen oireet voivat näyttäytyä myös korvien haromisena, yölevottomuutena ja kuulon äkillisenä huononemisenä.</p>	<p>Korvatulehdus voi parantua itsestään, mutta tarvittaessa se hoidetaan antibiootilla. Antibiootin tarpeen arvioi aina lääkäri. Kipulääkitys on tärkeää korvatulehduksen yhteydessä, sillä etenkin pienet lapset eivät välttämättä osaa kertoa kivusta.</p>	<p>Korvatulehdus ei tartu ihmisestä toiseen, mutta huolehtimalla käsi- ja yskimishygieniasta ehkäistään korvatulehduksiin liittyvien hengitystieinfektioiden (flunssan) leviäminen.</p>	<p>Korvatulehdus ei ole tarttuva tauti, sillä tulehduksen aiheuttavat lapsen omat nenänielussa asuvat mikrobit. Korvatulehdus ei aiheudu ulkoisista tekijöistä, kuten korvien puutteellisesta suojaamisesta ulkoilussa. Lapsen voi viedä päiväkotiin yhden kuumeettoman päivän jälkeen, mikäli lapsen yleisvointi on sellainen, että hän jaksaa ja pystyy osallistumaan päiväkodin normaaliin toimintaan rajoituksetta.</p>	<p>Terveydenhuoltoon on hyvä olla yhteydessä, jos lapsella on flunssan oireita ja hän valittelee korvakipua tai jos lapsen korvasta erittyy märkää.</p> <p>Korvakipu alkaa useimmiten öisin. Yöllä ei tarvitse lähteä lääkäriin vaan lapselle annetaan kipulääkettä ja seuraavana päivänä ollaan yhteydessä terveydenhuoltoon.</p>

TAUTI JA TAUDINAIHEUTTAJA	OIREET JA ITÄMISAIKA	HOITO	ENNALTAEHKÄISY	TARTUNTA-AIKA/POISSAOLO	MILLOIN YHTEYS TERVEYDENHUOLTOON
<p>Silmätulehdus -Bakteerin tai viruksen aiheuttama</p>	<p>Esiintyy usein samanaikaisesti toisen infektion, kuten flunssan kanssa. Bakteerin aiheuttamassa sidekalvotulehduksessa silmä erittää lähes aina kellertävää eritettä (rähmää) ja silmä punoittaa ja kirvelee. Silmässä voi olla myös kutinaa, ros kantunua tai aamuisin yhteen liimautuneet silmäluomet /ripset. Viruksen aiheuttama tulehdus on usein molemmissa silmissä, oireiden lähinnä sidekalvon punoituksena ja mahdollisesti vetistämisenä.</p>	<p>Bakteerin aiheuttama tulehdus hoidetaan yleensä reseptillä saatavilla silmätippoilla ja/tai -voiteella. Eritteen puhdistaminen silmästä ennen lääkkeen annostelua on tärkeää, kuten myös se, ettei tippapullon/pipetin kärki osu silmään tai eritteeseen tippoja laitettaessa.</p> <p>Viruksen aiheuttama tulehdus paranee yleensä itsestään eikä antibioottitipoista ole hyötyä.</p>	<p>Huolehditaan käsihygieniasta. Lasta on hyvä ohjata välttämään silmien koskemista ja hieromista tulehduksen aikana. Kädet tulisi pestä silmien koskettamisen jälkeen.</p>	<p>Lapsen voi viedä päiväkotiin mikäli lapsen yleisvointi on sellainen että hän jaksaa ja pystyy osallistumaan päiväkodin normaaliin toimintaan rajoituksetta.</p>	<p>Yhteys terveydenhuoltoon jos lapsella on silmätulehdukseen viittaavia oireita (punoitus, kutina, rähmintä) tai jos silmäoireisiin liittyy valonarkuutta, kuumetta, kipua tai turvotusta silmän seudussa.</p>
<p>Hinkuyskä -Bakteerin aiheuttama</p>	<p>Tauti alkaa yleensä tavallisen flunssan oirein, jonka jälkeen noin 7-14 vuorokauden kuluttua alkavat rajut yskänpuuskat. Yskä voi kestää viikkoja ja on luonteeltaan puuskittaista, tikahduttavaa ja siihen voi liittyä myös limaisia ysköksiä tai oksennuksia, hinkuvaa hengitystä tai hengityskatkoksia. Yskänkohtauksien määrä voi vaihdella muutamasta useaan kymmeneen per päivä. Itämisaika on 1-2 viikkoa.</p>	<p>Tauti hoidetaan yleensä antibioottein, joten epäillessä hinkuyskää, on lääkärissä käynti tarpeen.</p>	<p>Hinkuyskään on olemassa rokote, jonka lapset saavat ilmaiseksi osana kansallista rokotusohjelmaa.</p> <p>Huolehditaan käsihygieniasta; pestään kädet saippualla aina päiväkotiin ja kotiin tultaessa, ennen ruokailuja sekä ulkoilujen, wc-käyntien, niistämisen ja yskimisen jälkeen.</p> <p>Yskitään käsivarteen tai nenäliinaan.</p>	<p>Tartuttavuus ilman antibioottihoitoa kestää noin 3 viikkoa ja antibioottiloidon aloittamisesta viisi vuorokautta. Tartuttavan ajan lapsen tulee olla poissa päiväkodista. Tämän jälkeen lapsi voi mennä päivähoidon jos lapsen yleisvointi on sellainen, että hän jaksaa ja pystyy osallistumaan päiväkodin normaaliin toimintaan rajoituksetta, eikä yskä vaikeuta lapsen oloa.</p>	<p>Yhteys terveydenhuoltoon, jos epäilet lapsellasi hinkuyskää. Päivystyksellinen yhteys, jos lapsella on hengityskatkoksia tai jos alle 3kk:n ikäisellä lapsella on voimakkaita yskänpuuskia.</p>

TAUTI JA TAUDINAIHEUTTAJA	OIREET JA ITÄMISAIKA	HOITO	ENNALTAEHKÄISY	TARTUNTA-AIKA/POISSAOLO	MILLOIN YHTEYS TERVEYDENHUOLTOON
<p>Ripuli ja/tai oksentelu, "vatsatauti"</p> <p>-Viruksen tai bakteerin aiheuttama</p>	<p>Ripulin ja oksentelun lisäksi voi esiintyä ruokahaluttomuutta, pahoinvointia, ilmavaivoja, vatsakipuja, kuumetta, nivel- ja lihassärkyjä sekä päänsärkyä. Ripuli itää muutamasta tunnista useisiin vuorokausiin riippuen taudin aiheuttajasta.</p>	<p>Ripulitaudit paranevat yleensä itsestään muutamassa päivässä, mutta voivat kestää viikon tai kaksikin. Useimmiten riittää oireenmukainen kotihoito: ensisijaisen tärkeää on huolehtia riittävästä nesteytyksestä, tähän tarkoitukseen voi myös ostaa apteekista valmiita, reseptivapaita elektrolyyttijuomia. Mahdollista kuumetta ja vatsakipuja voi hoitaa apteekista ilman reseptiä saatavilla kuumekipulääkkeillä. Halutessa voi myös kokeilla erilaisia probiootti- eli maitohappovalmisteita vatsan rauhoittamiseksi.</p>	<p>Huolehditaan käsihygieniasta; pestään kädet saippualla aina päiväkotiin ja kotiin tullessa, ennen ruokailuja sekä ulkoilujen, wc-käyntien, niistämisen ja yskimisen jälkeen.</p> <p>Rotaviruksen aiheuttamaa ripulitautia vastaan on olemassa rokote, jonka lapset saavat ilmaiseksi osana kansallista rokotusohjelmaa.</p>	<p>Lapsen voi viedä päiväkotiin kahden täysin oireettoman päivän jälkeen.</p>	<p>Yhteys terveydenhuoltoon, jos ulosteeseen on verta, jos lapsen yleisvointi on heikko/romahtaa tai jos nesteytys ei onnistu kotona ja lapsella on kuivumisen merkkejä (mm. väsähtäminen, kielen, huulien ja limakalvojen kuivuus, virtsanerityksen selvä väheneminen sekä vauvoilla pään aukileen vetäytyminen kuopalle.</p> <p>Terveydenhuoltoon voi myös herkemmin olla yhteydessä, jos taustalla on ulkomaanmatkoja.</p>
<p>Märkärupi</p> <p>-Bakteerin aiheuttama</p>	<p>Ihotulehdus, yleisimmin kasvoilla (suupielet ja sierainten alue) tai käsissä. Alkaa yleensä pienenä, punaisena ja kutiavana läiskänä, johon kehittyy rakkuloita. Rikkoutuneiden rakkuloiden pohjasta erittyy märkää, joka kuivuu iholle kellertäväksi karstaksi ja ruveksi. Rakkulat ja ruvet saattavat levitä parissa päivässä laajemmalle alueelle. Laajalle levinneessä märkäruvessa voi esiintyä lisäksi kuumetta. Itämisaika arviolta 7-10vrk.</p>	<p>Märkäruvan ollessa pienialainen (alle kuusi neliösenttimetriä), riittää hoidoksi rupien liottelu ja antimikrobinen voide (ilman reseptiä saatava Bacibact). Ruvet on liotettava huolellisesti irti kylvettämällä ja pesulapun avulla, jonka jälkeen alue kuivataan hyvin. Antimikrobista voidetta levitetään iholle kahdesti päivässä viikon ajan. Voide on hyvä levittää rupien liotuksen jälkeen.</p> <p>Märkäruvan ollessa laaja-alainen, lääkäri saattaa aloittaa hoidoksi suun kautta otettavan antibiootin.</p>	<p>Märkärupi leviää tehokkaasti kosketuksen välityksellä, joten on tärkeää huolehtia hyvästä käsihygieniasta.</p> <p>Märkärupialueiden koskettelua on vältettävä.</p>	<p>Lapsen voi viedä päiväkotiin, kun paikallishoidon aloituksesta on kulunut 48 tuntia tai suun kautta otettavan antibiootin aloituksesta on kulunut 24 tuntia.</p>	<p>Yhteys terveydenhuoltoon, jos paikallishoito ei tehoa ja märkärupialue laajenee, jos rupialue on yli kuuden neliösenttimetrin alueella tai esiintyy eri puolilla kehoa tai jos alle 3kk:n ikäisellä lapsella epäillään märkärupia.</p>

TAUTI JA TAUDINAIHEUTTAJA	OIREET JA ITÄMISAIKA	HOITO	ENNALTAEHKÄISY	TARTUNTA-AIKA/POISSAOLO	MILLOIN YHTEYS TERVEYDENHUOLTOON
<p>Molluska eli ontelosyylä</p> <p>-Viruksen aiheuttama</p>	<p>Molluskat ovat vaarattomia, parin millimetrin läpimittaisia iholla olevia vaaleita näppyjä, joiden keskellä voi nähdä pienen kuopan ("navan"). Molluskoita voi olla vain muutamia, mutta usein jopa kymmeniä tai satoja. Niitä esiintyy eniten ohuilla ihoalueilla, kuten taiteissa.</p>	<p>Molluskat häviävät itsestään eivätkä ne vaadi hoitoa. Niiden paraneminen kestää yleensä kuukausia, toisinaan jopa 1-2 vuotta ja ne voivat joskus myös uusia. Ajan kuluessa ne häviävät itsekseen jälkiä jättämättä. Parantumisvaiheessa molluskan ympärys voi punoittaa, kutista ja aristaa- tämä on kuitenkin merkki elimistön immuunivasteesta virusta vastaan ja täten siis myös merkki paranemisprosessista.</p>	<p>Huolehditaan käsihygieniasta; pestään kädet saippualla aina päiväkotiin ja kotiin tullessa, ennen ruokailuja sekä ulkoilujen, wc-käyntien, niistämisen ja yskimisen jälkeen.</p>	<p>Molluskoiden takia lasta ei tarvitse pitää pois päiväkodista.</p>	<p>Molluskoiden suhteen ei ole tarvetta olla yhteydessä terveydenhuoltoon elleivät ne tulehdu voimakkaasti.</p>
<p>Kihomato</p> <p>-Paksusuolella asuva noin sentin mittainen valkea mato (loinen), joka vaeltaa munimaan peräaukon alueelle</p>	<p>Kihomato aiheuttaa kutinaa peräaukon suulla, välilihan alueella ja tytöillä joskus myös ulkosyntyttimien alueella. Kutina esiintyy etenkin öisin ja voi häiritä nukkumista ja joskus saattaa aiheuttaa yökastelua. Tartunnasta oireiden alkamiseen kestää noin 1-2 kuukautta. Tartunta tapahtuu, kun kihomadon munia kulkeutuu esim. käsien kautta suuhun ja ne niellään.</p> <p>Tartunnan toteamiseen riittää liikkuvien matojen näkeminen iholla tai peräaukon seudulla.</p>	<p>Kihomatojen hoitoon on olemassa apteekista itsehoitovalmisteena saatava tablettimuotoinen pyryviini (Pyrvini), joka tehoa kerta-annoksena. Hoito uusitaan aina kahden viikon kuluttua, jotta mahdollinen infektiokierre saadaan katkaistua. Yleensä koko perhe, myös oireettomat jäsenet, on hyvä hoitaa saman aikaisesti.</p> <p>Lääkehoitopäivää seuraavana päivänä lakanat, pyyhkeet sekä vaatteet pestään ja peitot, tyynyt sekä patjat tuuletetaan tai imuroidaan. Alusvaatteet vaihdetaan päivittäin. WC:n ja muiden tilojen siivoamiseen riittää tavallinen "viikkosiivous".</p>	<p>Huolehditaan käsihygieniasta; pestään kädet saippualla aina päiväkotiin ja kotiin tullessa, ennen ruokailuja sekä ulkoilujen, wc-käyntien, niistämisen ja yskimisen jälkeen.</p> <p>Lasten kynnet on hyvä pitää lyhyinä.</p> <p>Sormin syötäviä ruokia voi olla hyvä välttää.</p> <p>Kihomadon kantajan kanssa samoissa vuodevaatteissa nukkumista on syytä välttää.</p>	<p>Kihomatojen vuoksi ei tarvitse olla poissa päiväkodista mutta sinne on hyvä ilmoittaa tartunnasta.</p>	<p>Yhteys terveydenhuoltoon jos huolellisesti toteutetusta itsehoitosta ei ole apua oireisiin.</p>

TAUTI JA TAUDINAIHEUTTAJA	OIREET JA ITÄMISAIKA	HOITO	ENNALTAEHKÄISY	TARTUNTA-AIKA/POISSAOLO	MILLOIN YHTEYS TERVEYDENHUOLTOON
<p>Päätäi -Muutaman millin mittainen litteä ja läpikuultava tukassa asuva loinen, joka munii hiusten tyveen n. 1mm:n suuruisia mannaryymäisiä saivareita</p>	<p>Päätäit tarttuvat suorassa kosketuksessa ihmisestä toiseen sekä harjojen, kampojen ja päähineiden välityksellä. Yleisin oire on kutina ja ihottuma. Päätäi puree päänahkaan, mikä aiheuttaa kutinaa. Raapiessa päänahkaan voi tulla bakteeri-infektio (märkärupi).</p> <p>Päätäin voi nähdä silmin tarkastellen. Tartuntaa epäiltäessä pitää hiuksia tarkastella hyvässä valaistuksessa ja kammata hiuksia järjestelmällisesti apteekista saatavalla täikammalla. Hiukset on hyvä kastella ja käsitellä hoitoaineella ennen kampaamista, jotta hius on kammatessa takuton. Täit löytyvät useimmiten niskasta ja korvien takaa. Myös munien näkeminen lähellä päänahkaa riittää todisteeksi tartunnasta.</p>	<p>Päätäiden toteamisen jälkeen on hoito aloitettava välittömästi, sillä ne lisääntyvät nopeasti. Päätäiden häättöhoitossa käytetään apteekista ilman reseptiä saatavia täishampoita tai liuoksia jotka tappavat täit. Tarvittaessa hoito uusitaan 7-10 päivän kuluttua. Häättöhoitona lisäksi hiuksia kammataan tiheällä täikammalla. Kampaaminen tehdään järjestelmällisesti alue kerrallaan aivan hiuksen tyvestä latvaan asti. Kampa kuivataan paperiin joka vedon jälkeen, jotta kamman mukana irronneet täit eivät kulkeudu takaisin hiuksiin. Pää kammataan kaksi kertaa joka kampauskerralla ja toistetaan joka toinen päivä vähintään kahden viikon ajan.</p> <p>Tartunnansaaneen henkilön kaikkien perheenjäsenten hiukset on tarkistettava. Ainoastaan tartunnan saaneet hoidetaan. Samassa vuoteessa tartunnan saaneen kanssa nukkuvat henkilöt tulee kuitenkin hoitaa, vaikka tartuntaa ei olisikaan huomattu.</p>	<p>Pipot, päähineet ja kaulaliinat on hyvä pitää oman takin hihassa.</p> <p>Tulee välttää toisen henkilön kamman, harjan, hiuskoristeiden, hiuslenkkien ja päähineiden käyttöä.</p> <p>Myös suoraa hiuskosketusta on hyvä välttää.</p>	<p>Lapsen voi viedä päiväkotiin vasta kun ensimmäinen hoitokerta on toteutettu.</p> <p>Tartunnasta tulisi ilmoittaa päiväkotiin.</p>	<p>Yhteys terveydenhuoltoon, jos itsehoito on toteutettu huolellisesti, eikä se ole auttanut. Vaaleita tyhjiä munankuoria voi jäädä hiuksiin jopa kuukausiksi, mutta se ei ole merkki hoidon epäonnistumisesta.</p>

TAUTI JA TAUDINAIHEUTTAJA	OIREET JA ITÄMISAIKA	HOITO	ENNALTAEHKÄISY	TARTUNTA-AIKA/POISSAOLO	MILLOIN YHTEYS TERVEYDENHUOLTOON
<p>Syyhy -Syyhypunkin aiheuttama</p>	<p>Syyhyn ensioireena on kutiseva ihottuma, joka alkaa yleensä 3-6 viikon kuluttua tartunnasta (uusintartunnoissa kutina voi alkaa jo muutaman päivän kuluttua). Kutinaa esiintyy etenkin iltaisin/öisin. Raapimisalueet voivat tulehtua. Iholla esiintyy punkin käytäviä, näppylöitä tai vesirakkuloita.</p> <p>Syyhy leviää ihmisestä toiseen kosketuksen kautta. Yleensä lyhyt kosketus kuten kättely ei riitä vaan tarttumiseen vaaditaan toistuva tai hyvin läheinen kontakti, kuten samassa taloudessa asuminen.</p>	<p>Syyhyn hoitoon on olemassa voide, jota levitetään illalla pesun jälkeen huolellisesti koko vartalolle mukaan lukien hiuspohja ja korvat. Kasvot hoidetaan vain, mikäli niissä on oireita. Voiteen annetaan vaikuttaa yön yli 8-12 tuntia ja aamulla iho pestään huolellisesti ja vaihdetaan vaatteet ja lakanat. Kaikki samassa taloudessa asuvat tulee hoitaa samanaikaisesti, riippumatta siitä onko heillä oireita vai ei.</p> <p>Hoito toistetaan kertaalleen 7-10 päivän kuluttua.</p> <p>Hoitokertojen yhteydessä kaikki käytössä olleet vaatteet, lakanat ja muut tekstiilit pestään vähintään 60 asteessa tai säilötään muovipussiin viikoksi tai pakastetaan (-20°C tai kylmempi) vuorokauden ajaksi. Sisätilat, huonekalut, patja, peitto sekä tynnyt imuroidaan.</p> <p>Hoidon jälkeen kutina voi jatkua 2-4 viikkoa, sitä voi rauhoittaa kortisonivoiteella.</p>	<p>Huolehditaan käsihygieniasta; pestään kädet saippualla aina päiväkotiin ja kotiin tullessa, ennen ruokailuja sekä ulkoilujen, wc-käyntien, niistämisen ja yskimisen jälkeen.</p>	<p>Lapsen voi viedä päiväkotiin vasta kun kertahoito on annettu.</p> <p>Syyhytartunnasta tulisi ilmoittaa päiväkotiin.</p>	<p>Yhteys terveydenhuoltoon jos epäilet lapsellasi syyhyä.</p>

TAUTI JA TAUDINAIHEUTTAJA	OIREET JA ITÄMISAIKA	HOITO	ENNALTAEHKÄISY	TARTUNTA-AIKA/POISSAOLO	MILLOIN YHTEYS TERVEYDENHUOLTOON
<p>Vauvarokko -Virusen aiheuttama</p>	<p>Hyvin tavallinen, yleensä ½-2-vuotiaiden tauti. Tauti alkaa 3-5 päivää kestävällä korkealla kuumeella, jonka aikana voi esiintyä myös ripulia, ärtyisyyttä, imusolmukkeiden suurentumia sekä silmien punoitusta. Kuumeen laskettua iholle ilmaantuu punaläiskäistä tai –näppyläistä ihottumaa, joka alkaa usein korvien seudulta, leviten sieltä kasvoihin, niskaan, vartalolle ja raajoihin. Ihottuma voi vaihdella voimakkuudeltaan ja myös kestoltaan muutamasta tunnista pariin päivään. Itämisaika on 5-15vrk.</p>	<p>Tauti menee itsestään ohi ja useimmiten oireenmukainen kotihoito riittää. Lepo, riittävä nesteytys ja tarvittaessa voi annostella kuumekipulääkkeitä kuumeen alentamiseksi ja kipujen lievittämiseksi.</p>	<p>Huolehditaan käsihygieniasta; pestään kädet saippualla aina päiväkotiin ja kotiin tullessa, ennen ruokailuja sekä ulkoilujen, wc-käyntien, niistämisen ja yskimisen jälkeen.</p> <p>Yskitään käsivarteen tai nenäliinaan.</p>	<p>Lapsen voi viedä päivähoitoon yhden kuumeettoman päivän jälkeen, mikäli lapsen yleisvointi sen sallii. Lapsen tulee jaksaa ja pystyä osallistumaan päiväkodin normaaliin toimintaan rajoituksetta.</p>	<p>Yhteys terveydenhuoltoon jos lapsen yleisvointi on heikko/romahtaa tai jos kuume jatkuu yli 5 päivää.</p>
<p>Enterorokko -Virusen aiheuttama</p>	<p>Enterovirukset aiheuttavat erilaisia taudinkuvia (useimmiten flunssa), joista yksi on enterorokko. Enterokon yleisimmät oireet ovat kuume, kurkkukipu sekä näppylät/rakkulat suussa, jaloissa ja käsissä. Lisäksi voi olla päänsärkyä, voimattomuutta ja vatsavaivoja. Oireet kestävät yleensä alle viikon. Käsien ja jalkojen rakkulat saattavat olla kipeitä tai kutisevia. Paranemisyksivaiheessa iho voi hilseillä ja jopa kynnet irrota. Itämisaika 3-7 vrk.</p>	<p>Tauti menee itsestään ohi, ja yleensä oireenmukainen kotihoito riittää. Lepo, riittävä nesteytys ja tarpeen mukaan voi annostella reseptivapaita kuumekipulääkkeitä kuumeen alentamiseksi ja kipujen helpottamiseksi. Nestemäinen, pehmeä ja viileä ruoka/juoma voi helpottaa syömistä ja juomista.</p>	<p>Huolehditaan käsihygieniasta; pestään kädet saippualla aina päiväkotiin ja kotiin tullessa, ennen ruokailuja sekä ulkoilujen, wc-käyntien, niistämisen ja yskimisen jälkeen.</p> <p>Yskitään käsivarteen tai nenäliinaan.</p>	<p>Lapsen voi viedä päivähoitoon yhden kuumeettoman päivän jälkeen. Lapsen yleisvoinnin tulee olla sellainen, että hän jaksaa ja pystyy osallistumaan päiväkodin normaaliin toimintaan rajoituksetta.</p>	<p>Yhteys terveydenhuoltoon jos lapsen yleisvointi on heikko/romahtaa tai jos suun rakkulat estävät lasta syömästä/juomasta.</p>

TAUTI JA TAUDINAIHEUTTAJA	OIREET JA ITÄMISAIKA	HOITO	ENNALTAEHKÄISY	TARTUNTA-AIKA/POISSAOLO	MILLOIN YHTEYS TERVEYDENHUOLTOON
<p>Vesirokko -Viruksen aiheuttama</p>	<p>Useimmilla lapsilla on yleisoireita, kuten kuumetta, ruokahaluttomuutta ja väsymystä ihottuman puhjetessa tai jo 1-2vrk ennen ihottuman puhkeamista. Tyypillisesti iholle ilmestyy punoittavia ja kutisevia paukamia, jotka muuttuvat muutamassa tunnissa rakkuloiksi. Rakkulat samenevat sekä saattavat rikkoutua tai painua keskeltä kasaan, kunnes arpeutuvat parin päivän kuluessa. Uusia rakkuloita muodostuu yleensä noin 3-4 päivän ajan, joten lapsella on samanaikaisesti todettavissa eri vaiheissa olevia muutoksia. Rakkuloita ilmaantuu ennen kaikkea vartalolle, mutta myös esim. hiuspohjaan ja suun limakalvolle. Itämisaika vaihtelee 10-21 vrk:n välillä.</p>	<p>Tauti paranee yleensä noin viikossa ja yleensä riittää oireenmukainen kotihoito: kuumetta ja kipua voi lievittää parasetamolilla, ihon kutinaan voi käyttää reseptivapaasti saatavaa antihistamiinia ja erilaisia tarkoitukseen sopivia, apteekista saatavia voiteita.</p>	<p>Vesirokkoon on olemassa rokote, jonka lapset saavat ilmaiseksi osana kansallista rokotusohjelmaa.</p> <p>Huolehditaan käsihygieniasta; pestään kädet saippualla aina päiväkotiin ja kotiin tultaessa, ennen ruokailuja sekä ulkoilujen, wc-käyntien, niistämisen ja yskimisen jälkeen.</p> <p>Yskitään käsivarteen tai nenäliinaan.</p>	<p>Tartuttavuus alkaa jo 1-2 vrk ennen oireiden ilmaantumista ja jatkuu rakkuloiden rupeutumiseen saakka. Lapsi tulee pitää kotihoidossa siihen saakka, kunnes ruvet ovat kuivuneet (yleensä n. 5-6 vrk rakkuloiden puhkeamisesta) ja lapsi on ollut kumeeton vähintään päivän ajan. Lapsen yleisvoimien tulee olla sellainen, että hän jaksaa ja pystyy osallistumaan päiväkodin normaaliin toimintaan rajoituksetta.</p>	<p>Yhteys terveydenhuoltoon, jos lapsen yleisvointi on heikko/romahtaa, jos raavitut rakkulat rikkoutuvat ja tulehtuvat, jos kuume jatkuu yli 3 päivää, jos lapsella on jokin perussairaus, jos alle 3kk:n ikäisen lapsen perheessä puhkeaa vesirokko, jos rokottamaton yli 12-vuotias sairastuu vesirokkoon tai jos immuunipuutteinen lapsi altistuu/sairastuu vesirokkoon.</p> <p>Huom! Raskauden aikana puhjennut vesirokko tai kontakti siihen sairastuneeseen henkilöön on vesirokkoa sairastamattomalle raskaana olevalle aina aihe lääkärin konsultaatioon.</p>
<p>Tulirokko -Bakteerin aiheuttama</p>	<p>Tulirokon aiheuttaja on sama bakteeri kuin nielutulehduksen. Oireita ovat kuume, kurkkukipu, punoittava, turpea ja näppyläinen kieli (ns. mansikkakieli), leuan ja kaulan alueen suurentuneet imusolmukkeet, päänsärky sekä hento, pienipilkkuinen ihottuma joka alkaa kasvoista ja leviää muualle vartaloon. Noin viikon kuluttua sairastuneen iho voi hilseillä, erityisesti sormenpäistä. Tulirokon itämisaika on 3-5vrk.</p>	<p>Tulirokko on ainoa rokkotauti, joka vaatii parantukseen antibiootihoidon. Lisäksi oireenmukainen kotihoito: lepo, riittävä nesteytys ja tarpeen mukaan voi annostella kuumekipulääkkeitä kuumeen alentamiseksi ja kipujen helpottamiseksi.</p>	<p>Huolehditaan käsihygieniasta; pestään kädet saippualla aina päiväkotiin ja kotiin tultaessa, ennen ruokailuja sekä ulkoilujen, wc-käyntien, niistämisen ja yskimisen jälkeen.</p> <p>Yskitään käsivarteen tai nenäliinaan.</p>	<p>Lapsen voi viedä päiväkotiin, kun antibiootihoidon aloituksesta on kulunut vähintään 24 tuntia ja takana on vähintään yksi kumeeton päivä. Lapsen yleisvoimien tulee olla sellainen, että hän jaksaa ja pystyy osallistumaan päiväkodin normaaliin toimintaan rajoituksetta.</p>	<p>Yhteys terveydenhuoltoon jos epäilet lapsellasi tulirokkoa.</p>

TAUTI JA TAUDINAIHEUTTAJA	OIREET JA ITÄMISAIKA	HOITO	ENNALTAEHKÄISY	TARTUNTA-AIKA/POISSAOLO	MILLOIN YHTEYS TERVEYDENHUOLTOON
<p>Parvorokko</p> <p>-Virusen aiheuttama</p>	<p>Tauti alkaa yleensä poskien voimakkaalla punoituksella, joka muistuttaa läimäytyksen jälkeä iholla. Muutamassa päivässä iholle leviää yleistyneempi, punoitava, verkkomainen ihottuma. Ihottuma kestää tavallisesti 3-7 vrk, mutta voi hävitä ja palata uudelleen seuraavien viikkojenkin ajan. Lisäksi oireina voi olla kuumetta, huonovointisuutta, kurkkukipua, yskää, nuhaa ja päänsärkyä. Myös lihas- ja nivelkipuja voi esiintyä. Taudin itämisaika on 6-16 vrk. Parvorokko sairastetaan vain kerran elämässä.</p>	<p>Tauti menee itsestään ohi 1-3 viikon kuluessa, ja yleensä oireenmukainen kotihoito riittää. Lepo, riittävä nesteytys ja tarpeen mukaan voi annostella reseptivapaita kuumekipulääkkeitä kuumeen alentamiseksi ja kipujen helpottamiseksi.</p>	<p>Huolehditaan käsihygieniasta; pestään kädet saippualla aina päiväkotiin ja kotiin tultaessa, ennen ruokailuja sekä ulkoilujen, wc-käyntien, niistämisen ja yskimisen jälkeen.</p> <p>Yskitään käsivarteen tai nenäliinaan.</p>	<p>Lapsen voi tuoda päivähoitoon yhden kuumeettoman päivän jälkeen. Lapsen yleisvoinnin tulee olla sellainen, että hän jaksaa ja pystyy osallistumaan päiväkodin normaaliin toimintaan rajoituksetta.</p>	<p>Yhteys terveydenhuoltoon, jos lapsen yleisvointi on heikko/romahtaa tai jos oireet eivät helpotu kotona.</p> <p>Huom! Jos perheessä todetaan parvorokkoa äidin ollessa raskaana, tulee olla yhteydessä neuvolaan. Raskaudenaikainen parvovirusinfektio voi aiheuttaa keskenmenon tai levitä sikiöön. Äidin mahdollinen tartunta selvitetään verestä tehtävällä vasta-ainemäärityksellä, ja mikäli todetaan tuore tartunta sikiön vointia seurataan tehostetummin.</p>
<p>Tuhkarokko</p> <p>-Virusen aiheuttama</p> <p>-Rokotuksilla saatu kotoperäinen tuhkarokko hävitettyä Suomesta</p>	<p>Yleisvaarallinen tartuntatauti, joka vaatii eristyksen. Ensioireita ovat yleensä kuume, nuha ja silmien punoitus. Myös yskää ja huonovointisuutta voi esiintyä. Ensioireiden alusta noin 3-5 päivän kuluttua iholle nousee punaläiskäistä ihottumaa, ja ihottumapiilkujen ympärys on kalpeaa. Ihottuma alkaa otsalta ja kasvoilta, josta se leviää vartalolle aina jalkoihin saakka. Ihottuma kestää yleensä reilun viikon. Itämisaika on yleensä 9-11vrk.</p>	<p>Tauti paranee yleensä itsestään noin viikossa. Oireenmukainen hoito: lepo, riittävä nesteytys, reseptivapaat kuumekipulääkkeet.</p> <p>Tuhkarokkoon voi liittyä vaikeitakin jälkitauteja jotka vaativat lääkärin arviota.</p>	<p>Tuhkarokkoon on olemassa rokote, jonka lapset saavat ilmaiseksi osana kansallista rokotusohjelmaa.</p> <p>Huolehditaan käsihygieniasta; pestään kädet saippualla aina päiväkotiin ja kotiin tultaessa, ennen ruokailuja sekä ulkoilujen, wc-käyntien, niistämisen ja yskimisen jälkeen.</p> <p>Yskitään käsivarteen tai nenäliinaan.</p>	<p>Tartuttavuus alkaa 4 päivää ennen ihottuman puhkeamista ja kestää arviolta 4-5 päivää ihottuman puhkeamisen jälkeen. Noudata lääkärin antamia eristysohjeita.</p>	<p>Yhteys terveydenhuoltoon heti, jos epäillään tuhkarokkoa.</p>

TAUTI JA TAUDINAIHEUTTAJA	OIREET JA ITÄMISAIKA	HOITO	ENNALTAEHKÄISY	TARTUNTA-AIKA/POISSAOLO	MILLOIN YHTEYS TERVEYDENHUOLTOON
<p>Vihurirokko</p> <p>-Virusen aiheuttama</p> <p>-Rokotuksilla saatu kotoperäinen vihurirokko hävitettyä Suomesta</p>	<p>Vihurirokon oireet ovat yleensä suhteellisen lieviä: kuumetta, ärsytysoireita limakalvoilla ja turvotusta imusolmukkeissa. Taudille tyypillinen hento ihottuma ilmaantuu iholle yleensä vasta useita päiviä kuumeen nousemisen jälkeen. Ihottuma alkaa pään alueelta leviää vartalolle ja raajoihin, ja häviää muutamassa päivässä. Vihurirokoon liittyy varsin usein myös niveltulehduksia, jotka alkavat oireilla yleensä yhtä aikaa ihottuman kanssa. Itämisaika on noin 15-18vrk.</p>	<p>Tauti paranee itsestään muutamassa päivässä ja niveloireetkin helpottavat parin viikon kuluessa. Lepo, riittävä nesteytys, tarpeen mukaan reseptivapaat kuume-kipulääkkeet.</p>	<p>Vihurirokoon on olemassa rokote, jonka lapset saavat ilmaiseksi osana kansallista rokotusohjelmaa.</p> <p>Huolehditaan käsihygieniasta; pestään kädet saippualla aina päiväkotiin ja kotiin tultaessa, ennen ruokailuja sekä ulkoilujen, wc-käyntien, niistämisen ja yskimisen jälkeen.</p> <p>Yskitään käsivarteen tai nenäliinaan.</p>	<p>Tartuttavuus alkaa jo viikkoa ennen ensioireiden ilmaantumista, ja kestää noin viikon siitä, kun ihottuma on puhjennut. Lapsen voi viedä päiväkotiin, kun ihottuman puhkeamisesta on kulunut 7vrk:ta. Lapsen yleisvoinnin tulee olla sellainen, että hän jaksaa ja pystyy osallistumaan päiväkodin normaaliin toimintaan rajoituksetta.</p>	<p>Yhteys terveydenhuoltoon, jos epäillään vihurirokkoa.</p> <p>Huom! Alkuraskaudessa saatu vihurirokko kulkeutuu veriteitse äidistä sikiöön, ja voi aiheuttaa pysyviä vaurioita sikiölle. Mikäli raskaana oleva altistuu tai sairastuu vihurirokoon, on otettava yhteys lääkäriin, joka määrittää jatkotoimenpiteet.</p>
<p>Sikotauti</p> <p>-Virusen aiheuttama</p> <p>-Rokotuksilla saatu kotoperäinen sikotauti hävitettyä Suomesta</p>	<p>Sikotauti alkaa yleensä kuumeena ja päänsärkynä. Sen jälkeen kehittyä taudille tyypillinen molempien sylkirauhasten turvotus, joka alkaa korvien alta ja leviää kohti leukakulmaa. Miessukupuolella tautiin voi kuulua myös kivesten kipu ja turvotus, jotka väistyvät yleensä noin 10 päivän kuluessa. Taudin itämisaika on 14-21 vrk.</p>	<p>Tauti paranee yleensä itsestään. Oireenmukainen hoito: lepo, riittävä nesteytys ja tarvittaessa reseptivapaat kuume/kipulääkkeet. Mikäli tautiin liittyy kivistulehdus, kannattaa liikkumista rajoittaa ja kivekset tukea, kuitenkin ilman puristusta.</p>	<p>Sikotautiin on olemassa rokote, jonka lapset saavat ilmaiseksi osana kansallista rokotusohjelmaa.</p> <p>Huolehditaan käsihygieniasta; pestään kädet saippualla aina päiväkotiin ja kotiin tultaessa, ennen ruokailuja sekä ulkoilujen, wc-käyntien, niistämisen ja yskimisen jälkeen.</p> <p>Yskitään käsivarteen tai nenäliinaan.</p>	<p>Tartuttavuus alkaa 1-2 vrk ennen oireita ja päättyy noin 7vrk:n kuluttua oireiden alkamisesta. Päiväkotiin voi palata 5 vrk:n kuluttua oireiden alkamisesta, jos lapsen yleisvointi sen sallii. Lapsen tulee jaksaa ja pystyä osallistumaan päiväkodin normaaliin toimintaan rajoituksetta.</p>	<p>Yhteys terveydenhuoltoon jos epäillään sikotautia.</p>